

Omkadering 'Integriteit'

Ieder persoon en dus ook elke sporter heeft zijn grenzen. Deze grenzen zijn niet altijd zichtbaar en kunnen per individu of sociale groep verschillen. Wanneer die grenzen worden overschreden, wordt de **integriteit van het individu** geschonden.

Onder **integriteit** wordt verstaan

“de onaantastbaarheid van het lichaam van elk individu. De kern is dat een persoon zelf mag en kan bepalen welke ingrepen het van buitenaf duldt en dat het niet gedwongen mag worden iets anders te doen dat wat hij of zij zelf beoogt”, en nog “Integriteit gaat om het leren grenzen stellen en om het leren omgaan met grenzen, bepaald door anderen en door maatschappelijke waarden en normen.” (Van Obbergen, 2012)

Wanneer de integriteit wordt geschonden, spreken we van grensoverschrijdend gedrag. In **Vlaanderen** kwamen 39% van de sporters voor hun 18e in aanraking met psychisch geweld en 13% met fysiek geweld.

Grensoverschrijdend gedrag is een ruim begrip waaronder vele vormen passen:

Ongewenst gedrag is te definiëren als

‘Handelingen van een groep of individu, die door een persoon, die deze handelingen als tegen zich gericht ziet, als vijandig, vernederend of intimiderend wordt beschouwd.’

Fysiek geweld

Wat fysiek geweld betreft, worden volgende vormen van grensoverschrijdend gedrag het vaakst vermeld:

- ◆ Gedwongen trainen of spelen terwijl fysiek geblesseerd of uitgeput
- ◆ Met iets bekogeld worden
- ◆ Met de vlakke hand geslagen
- ◆ Gestompt worden met de vuist
- ◆ Neergeslagen / tegen de grond gewerkt worden

Psychisch geweld

Wat het psychisch geweld betreft, komen volgende vormen het vaakst voor:

- ◆ Plagen / in verlegenheid brengen: 21%
- ◆ Negatieve kritiek op sportieve prestaties: 17%
- ◆ Schreeuwen / vloeken: 14%
- ◆ Negatieve kritiek op uiterlijk of gewicht: 13%
- ◆ Negeren: 12%

Pesten

Pestgedrag uit zich in systematisch negatief gedrag (vijandig, vernederend, intimiderend) met de expliciete bedoeling om de integriteit te kwetsen. Hierdoor

Seksueel gedrag wordt op basis van **6 criteria** beoordeeld en gebaseerd op het **Sensoa Vlaggensysteem**. (Frans & Franck, 2010)

- 1 **Wederzijdse toestemming:** alle betrokkenen gaan akkoord en voelen zich er prettig bij.
- 2 **Vrijwilligheid:** er is geen sprake van beloning, manipulatie, druk of dwang.
- 3 **Gelijkwaardigheid:** de partners zijn gelijkwaardig op vlak van leeftijd, intelligentie, macht, maturiteit.
- 4 **Ontwikkeling:** het gedrag is typisch en aanvaardbaar voor de ontwikkelingsfase.
- 5 **Context:** het gedrag houdt rekening met de omgeving en stoort/choqueert niemand.
- 6 **Zelfrespect:** het gedrag veroorzaakt geen fysieke, emotionele of psychische schade bij de persoon zelf

Er is sprake van SGG wanneer elke vorm van seksueel gedrag van of ten aanzien van een kind of jongere in verbale, non-verbale of fysieke zin, al dan niet opzettelijk, waarbij het seksueel gedrag niet voldoet aan één of meerdere van die 6 criteria, of waarbij het niet duidelijk is of het gedrag aan deze criteria voldoet.

SGG gaat over gebeurtenissen **zonder of met fysiek contact**:

- ◆ Bij confrontatie met het zien van of geconfronteerd worden met seksueel gedrag;
- ◆ Seksuele opmerkingen, aanraken, zoenen, uitkleden, penetratie;
- ◆ Zowel directe als media-gerelateerde ervaringen (bijvoorbeeld ongewenste foto's doorsturen).

Er is sprake van seksueel misbruik als 3 van de 6 criteria negatief ingeschat worden. Misbruik is elke vorm van SGG, verbaal, non-verbaal of fysiek, al dan niet opzettelijk, waarbij duidelijk:

- ◆ Toestemming: er is geen wederzijdse toestemming;
- ◆ Vrijwilligheid: er is geen vrijwilligheid;
- ◆ Gelijkwaardigheid: het slachtoffer is veel jonger of staat in een afhankelijkheidsrelatie ten opzichte van de pleger.

Er is dus sprake van seksueel misbruik bij **ernstig en zwaar grensoverschrijdend gedrag**, waar dus van bovenstaande 3 criteria duidelijk niet voldaan wordt.

Op jonge leeftijd met seksueel overschrijdend gedrag te maken krijgen, kan erg traumatisch zijn. Ieder verwerkt zijn trauma op zijn manier. Vandaar dat de symptomen heel divers kunnen zijn. Toch zijn er een aantal gemeenschappelijke symptomen te vinden bij mensen die tijdens hun jeugd of kindertijd misbruikt geweest zijn:

- ◆ problemen met seksualiteit;
- ◆ een laag zelfbeeld;
- ◆ een fundamenteel gevoel van wantrouwen;
- ◆ gevoel van machteloosheid.

De aard en de ernst van de symptomen houdt verband met de veerkracht van het SO, de mate van steun die hij/zij in de omgeving ondervindt en de mate van angst die het kind of de jongere ervaren heeft. Andere factoren die een belangrijke rol zijn:

- ◆ leeftijd;
- ◆ aard van de feiten;
- ◆ duur van misbruik;
- ◆ verhouding met dader;
- ◆ houding pleger.